

## Gospodarka Globalna – prezentacja

### Slajd 2 Gospodarka globalna – co to?

Gospodarka globalna to system obejmujący gospodarki narodowe wszystkich państw świata, które są ze sobą powiązane przez handel, finanse, produkcję i technologię. To ogólnosiwiatowy proces produkcji i wymiany towarów pomiędzy instytucjami i państwami, tworzący międzynarodową sieć powiązań ekonomicznych. Do najważniejszych obszarów globalnej gospodarki można zaliczyć: rolnictwo (uprawa roślin i chów zwierząt), rybołówstwo, przemysł (masowa produkcja towarów), energetykę (źródła odnawialne i nieodnawialne), komunikację (transport i łączność) oraz gospodarkę leśną.

O globalnej gospodarce możemy mówić w ujęciu społecznym i klimatycznym, dążąc do zrównoważonego rozwoju. Jest to proces mający na celu zaspokojenie aspiracji rozwojowych obecnego pokolenia w sposób umożliwiający realizację tych samych dążeń następnym pokoleniom. Oznacza to traktowanie zasobów środowiska jako ograniczonych zasobów gospodarczych oraz wykorzystywania kapitału przyrodniczego tak, aby zachować funkcje ekosystemów w perspektywie długoterminowej. Wskaźnik umożliwiający oszacowanie zużycia zasobów naturalnych w stosunku do możliwości ich odtworzenia przez naszą planetę jest nazywany śladem ekologicznym, na który świadomie może wpływać na każdy z nas.

### Slajd 3 – Zasady zrównoważonego rozwoju – Cele Zrównoważonego Rozwoju ONZ

Aby kolejne pokolenia mogły w równym stopniu korzystać z zasobów środowiska naturalnego, konieczne jest zastosowanie zasad zrównoważonego rozwoju. W tym celu Organizacja Narodów Zjednoczonych uchwaliła Agendę 2030 która ma charakter uniwersalny, horyzontalny i jest bardzo ambitna. Obejmuje 17 celów zrównoważonego rozwoju oraz powiązane z nimi 169 zadań, które oddają trzy wymiary zrównoważonego rozwoju – gospodarczy, społeczny i środowiskowy.

Pod każdym z celów ukryte jest przesłanie, które ma bezpośredni wpływ na nasze funkcjonowanie w społeczeństwie. Przekłada się to w różny sposób na przykład są to segregacja śmieci, e-dokumenty, korzystanie z transportu publicznego lub roweru, kupowanie lokalnych produktów i wiele innych. Wszystko po to byśmy w sposób równomierny korzystali z zasobów planety i by przyszłe pokolenia mogły żyć w zdrowym bezpiecznym środowisku i korzystać z niego na równych zasadach.

### Slajd 4 – Ślad ekologiczny

**„Ślad ekologiczny” to wskaźnik umożliwiający oszacowanie zużycia zasobów naturalnych w stosunku do możliwości ich odtworzenia przez Ziemię. Stanowi podstawę analizy zapotrzebowania człowieka na zasoby naturalne biosfery. Porównywana jest w nim ludzka konsumpcja zasobów naturalnych ze zdolnością planety Ziemi do ich regeneracji. Innymi słowy, jest to próba oszacowania potrzeb ludzkości w porównaniu z produktywnością naszej planety.**

**Ślad ekologiczny** jest mierzony w globalnych hektarach (gha) w przeliczeniu na jednego mieszkańca Ziemi. Według raportu World Wide Fund *Living Planet*, żeby zaspokoić życiowe potrzeby, człowiek potrzebuje 2,7 gha/osobę. Ziemskie zasoby są szacowane na 1,06 miliarda globalnych hektarów. Największy **ślad ekologiczny** mają kraje wysoko rozwinięte (Stany Zjednoczone 9 gha/osobę) bądź z rozwiniętym przemysłem wydobywczym (Zjednoczone Emiraty Arabskie – 10,7 gha/osobę, Katar – 10,5 gha/osobę). W Unii Europejskiej **ślad ekologiczny** wynosi 4,7 gha/osobę. Wszystkie państwa członkowskie wytwarzają łącznie 9% zasobów Ziemi, a zużywają 16%. Według przywoływanego raportu World Wide Fund z 2020 roku Polska plasuje się na dwudziestym miejscu w rankingu **ecological footprint** spośród dwudziestu czterech analizowanych państw Unii Europejskiej. Deficyt ekologiczny Polski jest wciąż wysoki, ale zmniejsza się on systematycznie od kilku lat. W porównaniu z 1990 rokiem Polsce udało się zmniejszyć **ślad ekologiczny** z 3,83 gha/osobę do 3,3 gha/osobę. Wciąż jednak prawie dwukrotnie przekraczamy zasoby naturalne swojego kraju. Tak wysokie miejsce wynika przede wszystkim z faktu, że większość energii pochodzi w Polsce ze spalania węgla. Każdy z nas może obliczyć własny ślad ekologiczny, który pozostawia w przyrodzie. Ślad ten jest wynikiem tego, co jemy, jak się ubieramy, jak mieszkamy, jak się przemieszczamy (na przykład samochodem czy rowerem) i jak się pozbywamy odpadów. Ślad ten wyrażony jest w powierzchni lądowej i morskiej, jakiej potrzeba, aby wyprodukować to wszystko, co zużywamy, i jaka powierzchnia jest niezbędna na odpady.

## Ślajd 5 – Ślad wodny | Ślad węglowy

„Wirtualna woda” jest elementem śladu ekologicznego. Woda jest także jednym z elementów środowiska naturalnego, którego zapasy są ograniczone. Nadmierna i nieprzemysłana konsumpcja, nie tylko bezpośrednio wody, ale także towarów i usług, przyczynia się do ciągłego zmniejszania się jej zapasów. Jest to suma zużycia wody, jaka jest potrzebna do produkcji towarów i usług, które konsumujemy na co dzień. Na nasz ślad wodny składa się bezpośrednio zużycie wody (picie, kąpiel, spłuczka, pranie) oraz pośrednie zużycie wody (do produkcji towarów w danych krajach).

Ślad węglowy, obok śladu wodnego, stanowi także element śladu środowiskowego (ekologicznego). Mianem „śladu węglowego” określa się wyliczenie całkowitej emisji gazów cieplarnianych podczas pełnego cyklu życia produktu (przedsiębiorstwa). Jest on wyrażony jako ekwiwalent dwutlenku węgla na jednostkę funkcjonalną produktu ( $\text{CO}_{2e}$ /jedn. funkcjonalna). Ślad węglowy produktu obejmuje emisje spowodowane wydobyciem surowców, z których został wytworzony, produkcją, użytkowaniem oraz składowaniem (metoda zwana „od kołyski do bramy”) bądź recyklingiem po zużyciu („od kołyski do grobu”).

Obecnie dużym problemem nękającym całą społeczność jest zbyt duża eksploatacja zasobów naturalnych biosfery przez zdecydowaną większość państw. Jest wiele powodów przekraczania przez ludzi zasobów ekosystemu ziemskiego. Jednym z najważniejszych jest emitowanie do atmosfery tak dużej ilości dwutlenku węgla, że ani lasy, ani oceany nie są w stanie ich pochłoniąć. Nadwyżka ta spowodowana jest również wycinaniem drzew w tempie, które uniemożliwia ich ponowny wzrost, a także połowem ryb w ilościach, których morza i oceany nie są w stanie odtworzyć. Konsumpcja ludzka dotyczy ponadto wytwarzania odpadów oraz rodzaju i częstotliwości korzystania ze środków transportu.

## **Slajd 6 – Food pyramid**

### **Slajd 7 – Jak mogę zmniejszyć swój ślad wodny?**

Aby zmniejszyć swój ślad wodny, staraj się ograniczyć zarówno bezpośrednie, jak i pośrednie zużycie tego jednego z najcenniejszych zasobów naturalnych.

#### **Bezpośrednie zużycie wody ograniczysz:**

- 1./ Zakręcając kran podczas mycia zębów i mydlenia rąk.
- 2./ Biorąc prysznic zamiast kąpieli w wannie (pamiętając, że podczas brania prysznica woda nie musi lecieć cały czas!).
- 3./ Wybierając wodooszczędne urządzenia AGD.
- 4./ Włączając urządzenia dopiero, gdy są zapełnione (ale nie przepelnione).
- 5./ Jeśli zmywasz tradycyjnie, zakręcając kran lub używając miski.
- 6./ Zbierając deszczówkę. Rośliny w ogrodzie bardzo ją lubią ☐

#### **Pośrednie zużycie wody ograniczysz:**

1. Kupując tylko potrzebne rzeczy, szczególnie jedzenie.
2. Ograniczając ilość wyrzucanego pożywienia poprzez wykorzystywanie w kuchni wszystkich dostępnych produktów, które nadają się jeszcze do spożycia.
3. Kupując artykuły o możliwie niskim śladzie wodnym.
4. Wybierając producentów, którzy dbają o zrównoważone zarządzanie zasobami wodnymi wykorzystywanymi w procesie produkcji.